

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 318/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. mája 2014 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Csákóom, Advokátska kancelária, Hviezdoslavova 4, Rožňava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 8 P 97/2012-50 zo 7. januára 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5 CoP 79/2013-85, 5 CoP 80/2013 z 22. októbra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. marca 2014 doručená sťažnosť J. K. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 P 97/2012-50 zo 7. januára 2013 v spojení

s rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 CoP 79/2013-85, 5 CoP 80/2013 z 22. októbra 2013.

Sťažovateľ uvádza, že okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol jeho návrh na zníženie výživného a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal náhradu trov konania, „z dôvodov uvedených v odôvodnení jeho písomného vyhotovenia“. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že už okresný súd mu svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom, a to neakceptovaním žiadosti o realizáciu výsluchu sťažovateľa „dožiadaným súdom – Okresným súdom Rožňava, o čom som požiadal konajúci súd telefonicky“. Okresný súd tak mal sťažovateľovi znemožniť, aby mohol poskytnúť dôkaz o spôsobe skončenia pracovného pomeru „a poskytnúť ďalšie informácie potrebné na objektívne meritórne rozhodnutie vo veci samej“.

Sťažovateľ ďalej poukázal na to, že uvedené skutočnosti namietal už vo svojom odvolaní, pričom v prílohe odvolania mal predložiť aj písomný dôkaz o skončení jeho pracovného pomeru. Vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu sťažovateľ namieta, že tento „sa de facto v celom rozsahu stotožnil s výrokom a odôvodnením napadnutého rozhodnutia a obmedzil sa na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia v zmysle ust. § 219/2 O.s.p.“, pričom však „... odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia neuviedol ďalšie dôvody“. Sťažovateľ sa v tejto súvislosti domnieva, že jeho „skutkové tvrdenia a právny názor ohľadom neobjektívneho posúdenia skončenia pracovného pomeru bolo potrebné považovať za argumenty rozhodujúceho významu pre rozhodnutie odvolacieho súdu a z tohto hľadiska sa odvolací súd mal s nimi vysporiadať náležitým spôsobom preneseným do kvalifikovaného a presvedčivého odôvodnenia“.

Krajský súd mal základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie porušiť „prinajmenšom tým“, že rozsudok vo veci vyhlásil na pojednávaní, na ktoré nebol sťažovateľ ani jeho právny zástupca predvolaný. Sťažovateľ tiež tvrdí, že o termíne pojednávania nebol on ani jeho právny zástupca žiadnym spôsobom

upovedomený, čím zároveň malo dôjsť k zmareniu „možnosti kontroly, napr. či vyhlásený rozsudok nebol prípadne dodatočne zmenený“.

Sťažovateľ ďalej vychádzajúc zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu v sťažnosti analyzuje význam verejného vyhlásenia rozsudku a dospieva k záveru, že v danom prípade zo strany konajúcich súdov mu bola odňatá „reálna a efektívna možnosť konať pred súdom spočívajúca v práve argumentovať skutkovú a právnu stránku prejednávanej veci“.

V závere svojej sťažnosti upozornil sťažovateľ aj na skutočnosť, že hoci v prílohe svojho odvolania z 29. januára 2013 priložil plnú moc udelenú na zastupovanie v konaní právnomu zástupcovi, krajský súd túto skutočnosť „zrejme vôbec nepostrehol“, čo odvodzuje sťažovateľ zo skutočnosti, že krajský súd právneho zástupcu opomenul označiť v záhlaví písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku, ako aj zo skutočnosti, že písomné vyhotovenie rozsudku nebolo právnomu zástupcovi „vôbec doručené“.

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal vo veci takéto rozhodnutie:

„1. Základné právo J. K. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 8 P 97/2012 zo dňa 7. 1. 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Cop/79/2013, 5CoP/80/2013 zo dňa 22.10.2013 porušené boli..

2. Rozsudok Okresného súdu Čadca sp. zn. 8 P 97/2012 zo dňa 7. 1. 2013 a rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Cop/79/2013, 5CoP/80/2013 zo dňa 22.10.2013 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Čadca na ďalšie konanie.

3. J. K. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2.000,-€ (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Čadca povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Čadca je povinný uhradiť J. K. trovy konania v sume 340,90 € (slovom tristoštyridsať eur deväťdesiat centov) do desiatich dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ladislava Csákóa.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

1. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom okresného súdu

Zo sťažnosti a z priložených príloh vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľa na zníženie výživného. Proti rozsudku okresného súdu mal sťažovateľ možnosť podať odvolanie a túto svoju možnosť aj využil. Z toho vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na prerokovanie a rozhodnutie veci.

2. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom krajského súdu

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľov a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v občianskom súdnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám

zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, III. ÚS 114/2010).

Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti uviedol, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal dovolanie najvyššiemu súdu „s hlbokým presvedčením“, že v posudzovanej veci bolo porušené jeho „právo na spravodlivý proces tým, že súdy oboch stupňov mi odňali možnosť konať pred nimi v zmysle § 221/1 písm. f) O.s.p., a to i napriek tomu, že v danom prípade po stránke formálnej podľa § 238/4 O.s.p. dovolanie nie je prípustné“. Sťažovateľ tiež uviedol, že o podanom dovolaní „zatiaľ ešte rozhodnuté nebolo“.

Podľa názoru ústavného súdu má v danom prípade právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa najprv a predovšetkým najvyšší súd ako súd dovolací (k podobným záverom už ústavný súd dospel vo veciach napr. m. m. III. ÚS 114/2010, III. ÚS 199/2010, III. ÚS 462/2011).

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ svoje námietky uplatnil v sťažnosti podanej ústavnému súdu, pričom v čase rozhodovania ústavného súdu nie je dovolacie konanie ešte skončené, bolo dôvodné sťažnosť proti rozhodnutiu krajského súdu odmietnuť pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, bude ešte rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací. Podanie dovolania a súbežne s ním aj podanie sťažnosti ústavnému súdu navodzuje situáciu, keď uvedený princíp subsidiarity síce vylučuje právomoc ústavného súdu, ale iba v čase do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní. Tejto situácii zodpovedá aplikácia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje.

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 358/09, III. ÚS 114/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti na ústavnom súde je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o takomto mimoriadnom opravnom prostriedku.

Ústavný súd sa v daných okolnostiach musel zaoberať aj úvahou, aké dôsledky bude mať pre sťažovateľa prípadné posúdenie dovolania najvyšším súdom ako dovolania neprípustného. Pre tento prípad ústavný súd majúci na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozsudku krajského súdu č. k. 5 CoP 79/2013-85, 5 CoP 80/2013 z 22. októbra 2013 (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími návrhmi formulovanými sťažovateľom v petite sťažnosti (zrušenie napadnutých rozsudkov, návrh na priznanie náhrady trov konania, návrh na priznanie finančného zadosťučinenia) nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2014